

Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügilala kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande avalikul väljapanekul laekunud ettepanekud ja seisukohad ning nendega arvestamine		
Esitaja, kuupäev ja kirja nr	Ettepanek, seisukoht	Seisukohaga ja ettepanekuga arvestamine/mittearvestamine
Maaeluministeerium 19.04.2023 (kiri nr 4.1-5/2158-9)	Lüganuse Vallavolikogu otsuse eelnõus märgitu kohaselt osutus asukohavaliku alternatiivide võrdlusanalüüsil sobivaimaks alternatiiv nr 1, mille ala hõlmab peaaegu täielikult riigi omandis oleva Tuhavälja katastriüksuse (katastritunnus 43701:003:0127) ja osaliselt Kohtla metskond 3 katastriüksuse (katastritunnus 43701:003:0320). Alternatiiv 1 maa-ala suurus on u 130 hektarit, see on osaliselt võsastunud ja osaliselt on maa-alale tekkinud veekogu. Maaeluministeerium nõustub Lüganuse Vallavolikogu otsuse eelnõus toodud järelduste ja otsustega ning KSH esimese etapi aruande eelnõus toodud järeldustega.	Teatavaks võetud. Dokumentide täiendamine ei ole vajalik.
Transpordiamet 20.04.2023 (kiri nr 7.2-1/23/5532-3)	Oleme kooskõlastanud Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügilala Lüganuse valla kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande 04.08.2022 kirjaga nr 7.2-1/22/15061-2 ning meil puuduvad hetkel täiendavad kommentaarid.	Teatavaks võetud. Dokumentide täiendamine ei ole vajalik.
Keskkonnaministeerium 05.05.2023 (kiri nr 7-15/23/1920)	Keskkonnaministeerium kooskõlastas tingimuslikult VKG AS tööstusjäätmete prügilala KOV ERP asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande 04.08.2022 kirjaga nr 7-15/22/3143-3. Keskkonnaministeerium on tutvunud avalikustamisel olevate täiendatud dokumentidega ning juhib tähelepanu, et täiendatud KSH aruandes ei ole arvestatud Keskkonnaministeeriumi tingimuslikus kooskõlastuses välja toodud märkusega õhukvaliteedi kohta. Endiselt on KSH aruandes käsitletud vaid väävelvesiniku ja „tolmu“ võimalikku eraldumist. Palume kindlasti käsitleda lenduvate orgaaniliste ühendite ja teiste võimalike saasteainete eraldumist ja levi ning lahti mõtestada tolmu mõiste, millise fraktsiooniga osakesed võivad territooriumilt välja kanduda ja millist ohtu nad võivad põhjustada. Lisatavate andmete alusel tuleb ümber hinnata ka asukohaalternatiivid. Selgitustabelis toodud vastus ei ole ammendav, sest „tolmul“ puuduvad õhukvaliteedi piirväärtused ning seetõttu ei saa ka asukohaalternatiividele toimivat saastet õigesti hinnata.	Seisukoha osas on Keskkonnaministeeriumiga täiendavalt suheldud ja kokku lepitud. Dokumentide täiendamine ei ole vajalik. Teemat käsitletakse täpsemalt detailise lahenduse koostamise etapi KSH aruande raames.
	Tehnilise märkusena palume KSH aruande lk 24 esimeses lõigus lisada ladestusala ümber planeeritava vööndi laiuslele 15 juurde ühik ning lk 40 täiendada (Õhukvaliteedi portaali, 15.06.2022) lingiga www.ohuseire.ee .	Seisukohaga arvestatakse. KSH I etapi aruannet parandatakse.
Keskkonnaamet 08.05.2023 (kiri nr 6-5/23/9361)	Keskkonnaamet esitas 05.08.2022 kirjaga nr 6-5/22/13282-2 arvamuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõule ja KSH I etapi	Teatavaks võetud. Dokumentide täiendamine ei ole vajalik.

	<p>aruandele. Eriplaneeringu materjalides on eelmainitud Keskkonnaameti kirjas esitatud märkustega arvestamist või mitte arvestamist ammendavalt selgitatud ja KSH I etapi aruannet täiendatud.</p> <p>Eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu kohaselt osutus sobivaimaks alternatiiviks nr 1 asukoht, mille ala hõlmab peaaegu täielikult riigiomandis olevat Tuhavälja ja osaliselt Kohtla metskond 3 katastriüksuseid. Keskkonnaametil puuduvad täiendavad ettepanekud esitatud eriplaneeringu materjalidele.</p>	
<p>Eesti Keskkonnaühenduste Koda 09.05.2023 (kiri nr 1-5/23/5791)</p>	<p>Eriplaneeringu kehtestamisega langetatakse põhimõtteline otsus prügila rajamiseks. Detailse lahenduse etapis lahendatakse eelvalitud alal rajatise ehitusõigused jm planeerimisseadusest tulenevad nõuded, kuid ei kaaluta enam seda, kas rajatist üleüldse rajada või mitte. Seepärast on oluline, et haldusorganil oleks juba eelvaliku tegemise etapis piisav ülevaade tegevusega kaasnevatest keskkonnamõjudest, sh nendest mõjudest, mis on eelvalikualade puhul analoogsed ehk kaasnevad tegevusega igal juhul, hoolimata lõpuks valitavast asukohast. Vastasel juhul ei ole haldusorganil igakülgset teavet kavandatava tegevusega kaasnevast mõjust, mida võtta arvesse põhimõttelise otsuse tegemisel (st kas üldse prügila rajada) Nõnda ei ole haldusorgan täitnud HMS §-st 6 tulenevat uurimis põhimõtet.</p> <p>Ka PlanS § 104 lg 2 ja KeHJS § 40 lg 4 p 6 kohaselt peab KSH aruanne sisaldama "hinnangut eeldatavalt olulise vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühi- ja pikaajalise, soodsa ja ebasoodsa mõju kohta keskkonnale, sealhulgas /.../ vee ja õhu kvaliteedile, kliimamuutustele /.../ ning mõju prognoosimise meetodite kirjeldust". Sealjuures ei täpsusta seadus, et hinnang tuleb anda vaid nendele mõjudele, mis on erinevate asukohtaalternatiivide puhul erinevad.</p> <p>Eelnevast tulenevalt palume anda hinnang tegevusega kaasnevale mõjule veekvaliteedile ja veerežiimile (peatükk 6.5), nagu viitab ka peatüki pealkiri ("MÕJU VEEKVALITEEDILE JA VEEREŽIIMILE, SH MAAPARANDUSSÜSTEEMIDE EESVOOLUDELE").</p>	<p>Selgitus. Eriplaneeringu I etapi (asukoha eelvaliku etapi) eesmärk on kaaluda mitut võimalikku asukohta sobivaima asukoha leidmiseks. KSH I etapi aruandes on mõju hindamisel antud ülevaade prügila rajamisega kaasnevatest mõjudest arvestades asukoha eelvaliku etapi täpsusastmega, kusjuures eriplaneeringu I etapi eesmärgi täitmiseks on põhjalikumalt välja toodud erinevate asukohtaalternatiivide võrdlemisel olulised aspektid.</p> <p>Seisukohaga arvestatakse osaliselt. Palute anda hinnangu tegevusega kaasnevale mõjule veekvaliteedile ja veerežiimile. Olete KSH I etapi aruande koostööstamise ja arvamuse avaldamise etapis 04.08.2022 saadetud kirjas nr 1-5/22/5513 viidanud, et KSH I etapi aruande peatükk 6.5 "MÕJU VEEKVALITEEDILE JA VEEREŽIIMILE, SH MAAPARANDUSSÜSTEEMIDE EESVOOLUDELE" ei sisalda mõjuanalüüsi veekvaliteedi ja veerežiimi osas, käsitletud on vaid mõju maaparandussüsteemidele. Juhime tähelepanu, et peatükis oli siiski käsitletud ka mõju põhjavee kvaliteedile, kavandatavat veekasutust, vee ärajuhtimise ja puhastamise vajadust. Lisaks täiendati KSH I etapi aruannet enne avalikule väljapanekule suunamist nõrgvee tekke ja</p>

		<p>veekasutuse osas. KSH I etapi aruandes on veekvaliteedi ja veerežiimiga seotud olulistest aspektidest näiteks välja toodud, et kavandatava tegevuse korral ei esine võimalust vedelate jäätmete sattumiseks vette; kasutatakse ladestusmeetodikat, mille korral moodustub tugev ja vettpidav mäemassiiv, mille puhul on nõrgvee teke minimaalne; tuha niisutamisega ei kaasne võrreldes praegusega täiendavat veekasutust ega täiendavate veekoguste juhtimist suublasse; tuha niisutamisel tootmises tekkiva heitvee kasutamisel seotakse vees sisalduvad orgaanilised reostavad ühendid tuha tsementeerumisel ära kivistavas tuhamassis; kui on vajadus vee juhtimiseks keskkonda, siis valitakse sõltuvalt vee kvaliteedist (arvestades keskkonnaministri 08.11.2019 määruse nr 61 nõuetega) sobiv lahendus ära juhtimiseks.</p> <p>KSH I etapi aruandes on teemat piisavalt põhjalikult käsitletud asukoha valiku tegemiseks.</p>
	<p>KeHJS § 40 lg 4 p 5 kohaselt peab KSH arvestama strateegilise planeerimisdokumendi jaoks olulisi rahvusvahelisi, Euroopa Liidu või riiklike keskkonnakaitse eesmärgi ja kirjeldust, kuidas neid eesmärgi ja muid keskkonnakaalutlusi on strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel arvesse võetud. Tulenevalt HELCOMi tegevuskavast ning veepoliitika ja merestrateegia raamdirektiividest peab Eesti Soome lahte jõudva lämmastiku ja fosfori koormust vähendama, mistõttu KSH peab hindama, kuidas kavandatav tegevus selle asukohast sõltumata antud eesmärgi saavutamist mõjutab.</p>	<p>Selgitus.</p> <p>Viitade, et tulenevalt HELCOMi tegevuskavast ning veepoliitika ja merestrateegia raamdirektiividest peab Eesti Soome lahte jõudva lämmastiku ja fosfori koormust vähendama, mistõttu KSH peab hindama, kuidas kavandatav tegevus selle asukohast sõltumata antud eesmärgi saavutamist mõjutab.</p> <p>Kavandatavas prügilas kogutakse sademevesi ladestusalalt kogumisbasseini, millest on vett võimalik juhtida konveieri otsa juurde ümberlaadimissõlme, et kasutada vett tuha niisutamiseks. Sademeterohkel perioodil, kui vett tuha niisutamiseks ei kasutata, võib olla vajadus liigse vee ärajuhtimiseks. Vee ärajuhtimise kavandamisel arvestatakse paralleelselt kahe võimalusega olenevalt vee kvaliteedist: vett on võimalik juhtida suublasse või vett tuleb juhtida reoveepuhastisse.</p> <p>Olemasolevas prügilas kogutakse sademevesi (valgvesi) samuti kogumisbasseinidesse. VKG OIL AS keskkonnaprojektloas nr L.KKL.IV-198338 on arvestatud võimalusega kogumisbasseinide vee juhtimiseks väljalaskmesse IV002, kuid praeguse praktika kohaselt ei ole VKG-I seni olnud vajadust kogumisbasseinidest valgvee loodusesse juhtimiseks. Praeguse kogemuse põhjal võib</p>

		<p>seega eeldada, et ka kavandatavas prügilas on vajadus kogumisbasseinide vee suublasse juhtimiseks vähene. Kavandatavas prügilas ladestatavad jäätmed ja kasutatav ladestamise meetodika on analoogne olemasolevas tööstusjäätmete prügilas alatest 2016. aastast toimuvale ladestamisele. Olemasoleva prügila kogumisbasseini vee seireandmed iseloomustavad kaudselt kavandatavas prügila puhul kujuneva valgvee kvaliteeti. Perioodi 2016-2023 seire põhjal on üldlämmastiku sisaldus olnud kogu perioodi vältel oluliselt alla keskkonnakompleksloas nr L.KKL.IV-198338 väljalaskme IV002 jaoks määratud suurima lubatud sisalduse (55 mg/l). Üldfosfori sisalduse määramine kogumisbasseini vees seire raames ei ole olnud asjakohane. IPT projektijuhtimine OÜ töös „AS VKG Petroter meetodil tekkiva TSK tuha ja poolkoksi optimaalse koosladustamise tehnoloogia välja töötamine“ (töö nr 13-11-1124/1) on ladestusmeetodika väljatöötamisel näidatud, et õlitustatud heitveega tsementeerunud TSK tuha leovees on Nüld sisaldus <1 mg/l ja PO₄ anioonide sisaldus <1 mg/l ning defenoleeritud heitveega tsementeerunud TSK tuha leovees on Nüld sisaldus 6 mg/l ja PO₄ anioonide sisaldus samuti <1 mg/l.</p> <p>VKG tööstusjäätmete prügilasse ladestatavate jäätmete koostisest tulenevalt (tuginedes ka senistele veeseire tulemustele) on lämmastiku ja fosfori leostumine prügila alalt kogutavasse sademevette (valgvette) marginaalne. Ei ole seega põhjust eeldada, et prügila alalt kogutava vee kvaliteet võiks mõjutada Soome lahte jõudvat fosfori ja lämmastiku koormust, mistõttu ei ole ka teema põhjalikum käsitlemine KSH I etapi aruandes vajalik.</p>
	<p>Lisaks palume täiendada hinnangut prügila rajamise ja kasutamise mõju kliimamuutustele arvestades, et prügila on vältimatult vajalik fossiilkütuste, eelkõige põlevkiviõli tootmiseks ning toodetavate fossiilkütuste põletamine põhjustab kliimamuutust.</p>	<p>Selgitus.</p> <p>VKG tootmistegevuse mõju hinnatakse vajadusel laialdasemalt keskkonnakompleksloa keskkonnamõju hindamise raames ning põlevkivitööstuse üldist kliimamõju hinnatakse vastavate arengukavade KSH raames. Eriplaneeringu koostamise eesmärk on VKG tööstusjäätmete prügila parima võimaliku asukoha määramine ja prügila rajamise detailse lahenduse väljatöötamine. Prügila rajamine on küll seotud VKG tootmistegevusega, mis toimub kehtiva keskkonnakompleksloa alusel, kuid eriplaneering ja selle</p>

		<p>KSH ei hõlma kogu tootmistegevust vaid ainult selle osa (jäätmete ladestamise) jaoks vajaliku taristut ja sellega rajamisega kaasnevat mõju. Eriplaneeringu kehtestamisega võimaldatakse prügilade rajamist, kuid otsus ei taga õigust tootmistegevuseks. Eriplaneeringu ja selle KSH raames ei ole seega kogu tootmistegevuse käsitlemine asjakohane. Vastava selgitus lisatakse KSH I etapi aruande peatükki „Mõju kliimamuutustele ja kliimamuutustega arvestamine“.</p>
	<p>Peatükis 5.10 (aruande lk 64) tuginetakse vananenud „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“ (edaspidi: KPP) redaktsioonile. 8. veebruaril 2023 võttis Riigikogu vastu KPP muudatused, millega muudeti mh punkte 1 ja 2. Muudatuste kohaselt ei ole enam Eesti eesmärk vähendada 2050. aastaks KHG heidet 80% võrra võrreldes 1990. aasta tasemega (nagu seisab KSH aruandes lk 64), vaid saavutada kliimanetraalsus ehk kasvuhoonegaaside netonullheide. Palume viia aruanne kooskõlla kehtiva KPP-ga ja selgitada selles, kas ja kuidas mõjutab ohtlike jäätmete prügilade rajamine, milles ladustatakse peamiselt põlevkivitööstuse jäätmeid ja mis seega toetab põlevkivitööstuse tegevust, Eesti kliimaeesmärkide ning Pariisi kokkuleppes tulenevate eesmärkide täitmist.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse osaliselt. KSH I etapi aruande teksti parandatakse vastavalt „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“ muudatusele. Selgitus. Vt eelnevat selgitust kogu tootmistegevuse käsitlemise kohta.</p>
	<p>Palume lisada peatükki 5.10 strateegia „Eesti 2035“ käsitluse juurde info, et strateegiaga on seatud Eestile eesmärk, et 2035. aastal on Eesti süsinikuheide kuni 8 miljonit tonni aastas. Samuti palume selgitada, kuidas on põlevkivitööstuse jäätmete ladestamiseks mõeldud prügilade rajamine, mis võimaldab jätkata Viru Keemia Grupil põlevkivist fossiilkütuste, eeskätt põlevkiviõli tootmist (KSH aruanne lk 8), selle eesmärgiga kooskõlas.</p>	<p>Seisukohaga ei arvestata. Strateegiaga „Eesti 2035“ ei ole nimetatud eesmärki seatud. Eesmärk on pigem seatud „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“ dokumendiga, kuid nagu eelnevalt viitasite on dokumenti uuendatud ja seatud uueks eesmärgiks saavutada kliimanetraalsus ehk kasvuhoonegaaside netonullheide. Selgitus. Vt eelnevat selgitust kogu tootmistegevuse käsitlemise kohta.</p>
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium 11.05.2023 (kiri nr 1.10-17/2023/1735-2)</p>	<p>PlanS § 106 lõike 2 kohaselt avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande kohta arvamust. Sama paragrahvi lõike 6 kohaselt kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande avalikust väljapanekust teatatakse selle seaduse § 99 lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikutele ja asutustele. § 99 lõike 2 kohaselt kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eelvaliku koostamise kaasatakse valdkonna eest vastutav minister, isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla eelvaliku tegemisse kaasatud, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või kohaliku omavalitsuse</p>	<p>Teatavaks võetud. Maapõueseaduse § 14 lg 2 kohaselt võib Keskkonnaministeerium või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutus võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus: 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda; 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid</p>

	<p>eriplaneeringu elluviimise vastu. Vabariigi Valitsuse seaduse § 63 lõike 1 kohaselt on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas riigi maapõueressursside valdkonnas geoloogiline kaardistamine ja riikliku geoloogilise kompetentsi tagamine. Vabariigi Valitsuse 23.10.2002 määrusega nr 323 kehtestatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi põhimääruse § 11 punkt 17 kohaselt on maavarade osakonna põhiülesanne muuhulgas maapõueressursside kasutuselevõtu ja geoloogilise kaardistamisega seotud arengukavade ja programmide väljatöötamine ning elluviimise ja tulemuslikkuse seire, samuti maapõueressursside haldamise ja kasutamise uurimise korraldamine.</p> <p>Oma pädevusvaldkonnale tuginedes on MKM seisukohal, et esitatud materjalides VKG tööstusjäätmete prügila asukohavaliku eelistatud alternatiiv 1 eeldab Kohtla-Järve lubjakivimaardlale ehitamist, kuid tulevikus võib selle maardlas kaevandamise võimalus ja vajadus tekkida teistel kaevandusettevõtetel. MKM on oma 11.01.2022 kirjas nr 1.10-17/21-0054/6774-2 asjaolule tähelepanu juhtinud. KSH esimese etapi aruandes toodu järgi ollakse arvamusel, et piisavalt on analüüsitud ja tõendatud asjaolu, et ülekaalukaks avalikuks huviks võib osutuda rajada prügila just alternatiivsele alale nr 1. Juhime veelkord tähelepanu, et Lüganuse Vallavalitsusel tuleb maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel lähtuda maapõueseaduse §-s 14 esitatud tingimustest.</p>	<p>tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise (edaspidi riigikaitseline ehitis) ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmisseadme ja seonduva taristu (edaspidi taastuvenergia ehitis) ehitamisega.</p> <p>Maa-amet on 29.07.2022 kirjaga nr 6-3/22/10625-3 kooskõlastanud eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande.</p>
--	---	--